

সমার্থক শব্দ

(সম অর্থের শব্দ)

একটি শব্দের একাধিক অর্থকে সমার্থক বা স্নেতিশব্দ বলে।

— অঙ্ক - প্রত্যঙ্গ বিষয়ক

১। মাথা → মস্তক, শির, মুণ্ড।

২। চোখে → নয়ন, নেত্র, আঁখি।

৩। মুখে → বদন, আনন, মুখমণ্ডল।

৪। হাতে → কর, বাহু, হস্ত।

৫। তুলে → চিকুর, চক্কা, আলক।

৬। শরীর → দেহ, বসু, তনু।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶବ୍ଦ → ପ୍ରାକୃତିକ ବସ୍ତୁ ବିଷୟରେ

୧। ବାତମୟ → ମାଟ, ବାୟୁ, ହାତୁଡ଼ା,

୨। ଗୋବରଣ → ଗଜନ, ଅକ୍ଷର, ଚୋରାଘ,

୩। ମାହାତ୍ମ୍ୟ → ମାଟ, ଗିରି, ଚୈତ୍ୟ,

୪। ଚନ୍ଦ୍ର → ଜଳଧର, ବାସିନ୍ଦ, ଜଳନି,

୫। ମୃତ୍ୟୁ → ବିଦିନୀ, ଭେନୀ, ବସୁଧା,

୬। ସୂର୍ଯ୍ୟ → ଗୋରୁ, ବାସି, ଦିବାକର,

୭। ନଦୀ → ସାଗର, ଚୈତ୍ୟ, ମହାନଦୀ,

୮। ବାସିନ୍ଦ → ବାଟ, ଗିରି, ବଜ୍ରନୀ,

୯। ଜଳ → ବାସି, ନୀର, ଚୈତ୍ୟ,

୧୦। ଗୋରୁ → ଗୋରୁ, ଗୋରୁ, ଅର୍ଥୁକ

ଅନ୍ୟାନ୍ୟକ ଶବ୍ଦ

→ ପରିଚୟ ବିଷୟକ

- ୧। ବନ୍ୟା → ଚୋର, ଚନ୍ଦ୍ରା, ଦୁହିତା ।
- ୨। ଦମିତା → ବାବା, ଜନକ, ଜନ୍ମଦାତା,
- ୩। ସ୍ତ୍ରୀ → ସ୍ତ୍ରୀ, ଜନନୀ, ଜନ୍ମଦାତ୍ରୀ,
- ୪। ବନ୍ଧୁ → ସ୍ଥିତା, ଅପା, ବାନ୍ଧବ,
- ୫। ସୁତ → ଚନ୍ଦ୍ର, ନନ୍ଦନ, ଚଢ଼ଢ଼ଳ ।

ଜୀବଜନ୍ତୁ ବିଷୟକ

- ୧। ସ୍ତ୍ରୀ → ନାଗ, ଅର୍ପ, ଅର୍ପୀ,
- ୨। ହାତୀ → ବରୀ, ଗଜ, ହସ୍ତୀ,
- ୩। ସ୍ତ୍ରୀ → କ୍ଷିତ୍ରୀ, କଳାମୀ, କ୍ଷିତ୍ରୀ,
- ୪। ହସ୍ତୀ → ସୁଗ, ବୁଝି, ବୁଝିଆ,
- ୫। ସ୍ତ୍ରୀ → ମହୁରାଜ, ବୁଝା, ବୁଝା

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶବ୍ଦ

ପାରିବୃତ୍ତ ବିଷୟକ

- ୧। ଗାତ୍ର → ଚରୁ, ବୃକ୍ଷ, ବିଟମ୍ପୀ,
- ୨। ଗୁଣ୍ଡ → ବାଢ଼ି, ଖାବାସ, ଖାଲସ,
- ୩। ମହା → ବଢ଼ଲ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ବୃକ୍ଷକରନିଦି।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ।

- ୧। ଅବସ୍ଥାତୀ → ଅବସ୍ଥା, ବିନାମାଗି, ବାଜୁଦେବୀ,
- ୨। ଛାତ୍ର → ଶିକ୍ଷାତୀ, ବିଦ୍ୟାତୀ, ମଧୁକା,
- ୩। ଶିକ୍ଷକ → ଗୁରୁ, ଖାଚାର୍ଯ୍ୟ, ଶିକ୍ଷାଦାତା,